

Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

Työnantajakyselyn tulokset

**Akava
Works**

Tavoitteena oli selvittää

- *mistä* työehtoihin liittyvistä *asioista* yritystyönantajat haluavat neuvotella paikallisesti?
- *kenen kanssa* yritystyönantajat haluavat ensisijaisesti neuvotella työehdoista?
- mistä työehtoihin liittyvistä asioista on sovittu paikallisesti edeltävien kolmen vuoden aikana?
- onko henkilöstöllä edustajia yritysten hallinnoissa?
- kuinka järjestäytyneet (työnantajaliiton jäsenet) ja järjestäytymättömät (yleissitovaa työehtosopimusta soveltavat) yritystyönantajat eroavat toisistaan sopimushalukkuuden suhteen?

Selvityksen toteutus

- Selvitystä varten kerättiin *500 yritystä kattava kyselyaineisto*.
 - Kohdejoukko koostuu vähintään viisi henkilöä palkkaavista yrityksistä (osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, osuuskunnat).
 - Kohdejoukon ulkopuolelle rajattiin valtion ja kuntien liikelaitokset.
- Aineisto kerättiin tietokoneohjatuin puhelinhaastatteluin.
 - Edustavuus varmistettiin määrittelemällä ennalta eri koko- ja toimialaluokan yrityksille kiintiöt.
 - Tutkimusaineisto painotettiin vastaamaan toimiala- ja yrityskokorakenteeltaan perusjoukkoa (vähintään viisi henkilöä palkkaavat yritykset). Aineiston keräsi Kantar TNS Oy.
 - Aineisto kerättiin 16.12.2020–12.1.2021.

Mistä työehtoihin liittyvistä asioista yritystyönantajat haluavat neuvotella paikallisesti?

	Kaikki yritykset	Järjestäytyneet	Järjestäytymättömät, soveltavat yleissitovaa työehtosopimusta	Järjestäytymättömät, eivät sovelleta yleissitovaa työehtosopimusta
Palkankorotukset*	69 %	64 %	71 %	83 %
Palkanalennukset*	53 %	49 %	53 %	72 %
Työajan pituus*	71 %	65 %	73 %	92 %
Työaikajärjestelyt	80 %	78 %	81 %	86 %
Lomautukset	65 %	64 %	63 %	78 %
Irtisanomiset	61 %	59 %	61 %	69 %
Vuosilomat*	58 %	52 %	60 %	77 %
Lomarahaa tai lomaltapaluuraha	51 %	47 %	52 %	69 %
Jokin muu asia	6 %	5 %	7 %	0 %
Ei halua neuvotella työehdoista paikallisesti	11 %	13 %	10 %	3 %
Ei osaa sanoa	1 %	2 %	1 %	3 %

*Yritystyyppin ja sopimishalun välillä on tilastollinen yhteys
Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

Kenen kanssa yritystyönantajat haluavat ensisijaisesti neuvotella työehdoista?

	Kaikki yritykset	Järjestäytyneet	Järjestäytymättömät, soveltavat yleissitovaa työehtosopimusta	Järjestäytymättömät, eivät sovelleta yleissitovaa työehtosopimusta
Luottamusmiehen*	12 %	23 %	4 %	0 %
Luottamusvaltuutetun	1 %	2 %	0 %	0 %
Jonkun muun työntekijöiden valitseman edustajan kanssa	3 %	2 %	4 %	0 %
Suoraan henkilöstön kanssa*	44 %	36 %	49 %	49 %
Yksittäisen työntekijän kanssa	37 %	35 %	37 %	49 %
Jonkun muun	1 %	1 %	1 %	0 %
Ei kenenkään edellä mainitun kanssa	3 %	3 %	3 %	0 %
Ei osaa sanoa	0 %	0 %	0 %	3 %
	100 %	100 %	100 %	100 %

*Yritystyyppin ja sopimishalun välillä on tilastollinen yhteys
Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

Kenen kanssa työnantajat haluavat ensisijaisesti neuvotella työehdoista yrityksissä, joissa on henkilöstön valitsema edustaja?

	Järjestäytyneet yritykset	Järjestäytymättömät yritykset, soveltavat yleissitovaa työehtosopimusta
Luottamusmiehen*	44 %	11 %
Luottamusvaltuutetun	3 %	0 %
Jonkun muun työntekijöiden valitseman edustajan kanssa	4 %	7 %
Suoraan henkilöstön kanssa*	23 %	51 %
Yksittäisen työntekijän kanssa	23 %	28 %
Jonkun muun	1 %	1 %
Ei kenenkään edellä mainitun kanssa	1 %	2 %
Ei osaa sanoa	0 %	0 %
	100 %	100 %

*Yritystyyppin ja sopimishalun välillä on tilastollinen yhteys
Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

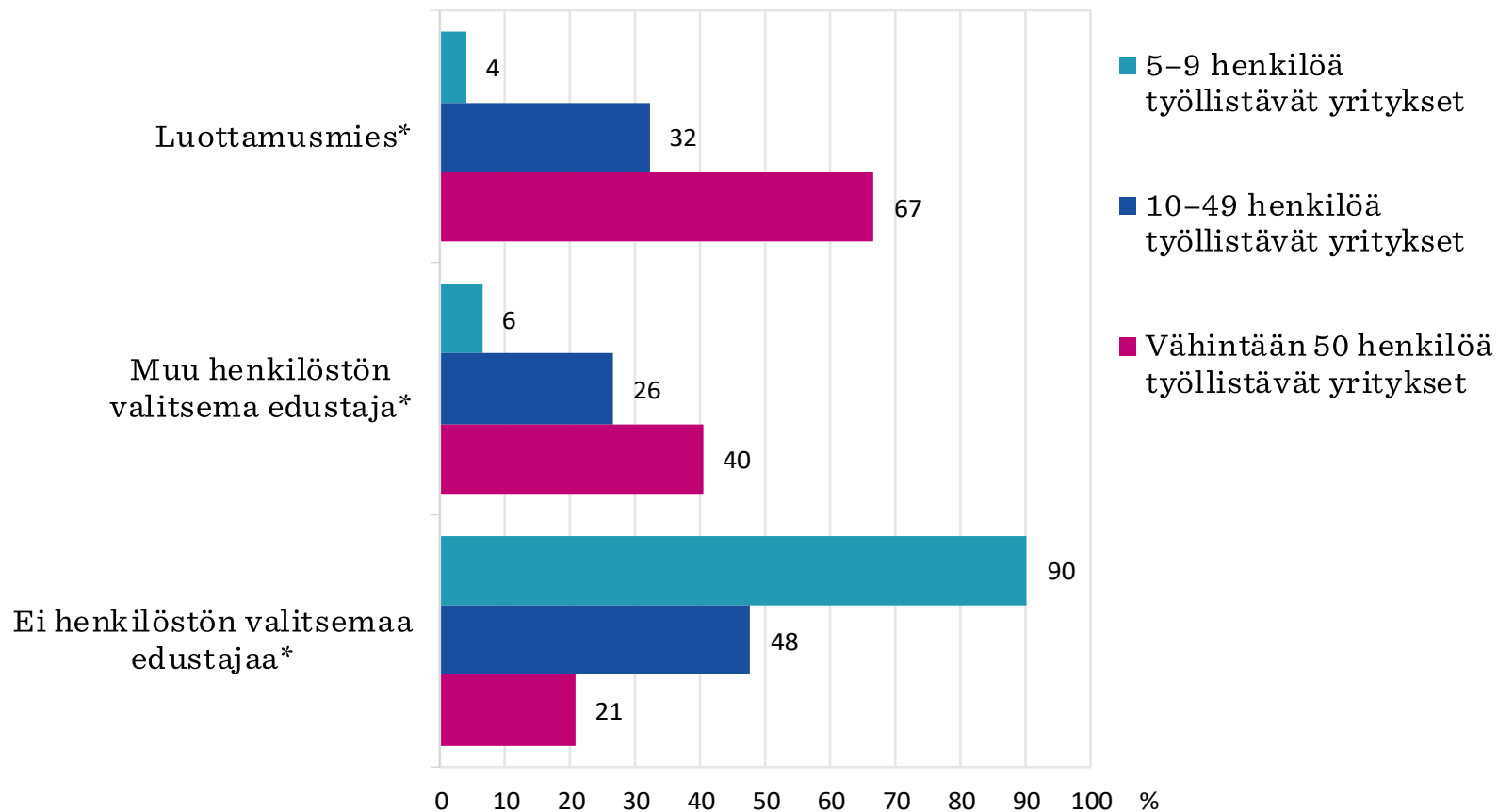
Henkilöstön valitsemien edustajien yleisyys yrityksissä

	Kaikki yritykset	Järjestäytyneet	Järjestäytymättömät, soveltavat yleissitovaa työehtosopimusta	Järjestäytymättömät, eivät sovelleta yleissitovaa työehtosopimusta
Luottamusmies*	25 %	36 %	19 %	3 %
Luottamusvaltuutettu*	6 %	11 %	3 %	6 %
Yhdysmies tai yhteyshenkilö	11 %	13 %	10 %	8 %
Yhteistoimintaedustaja	7 %	9 %	6 %	6 %
Jokin edellä mainituista henkilöstön edustajista*	38 %	50 %	32 %	17 %
Ei ole henkilöstön edustajaa*	61 %	49 %	67 %	83 %

*Yritystyyppiin ja henkilöstöedustuksen välillä on tilastollinen yhteys.
Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

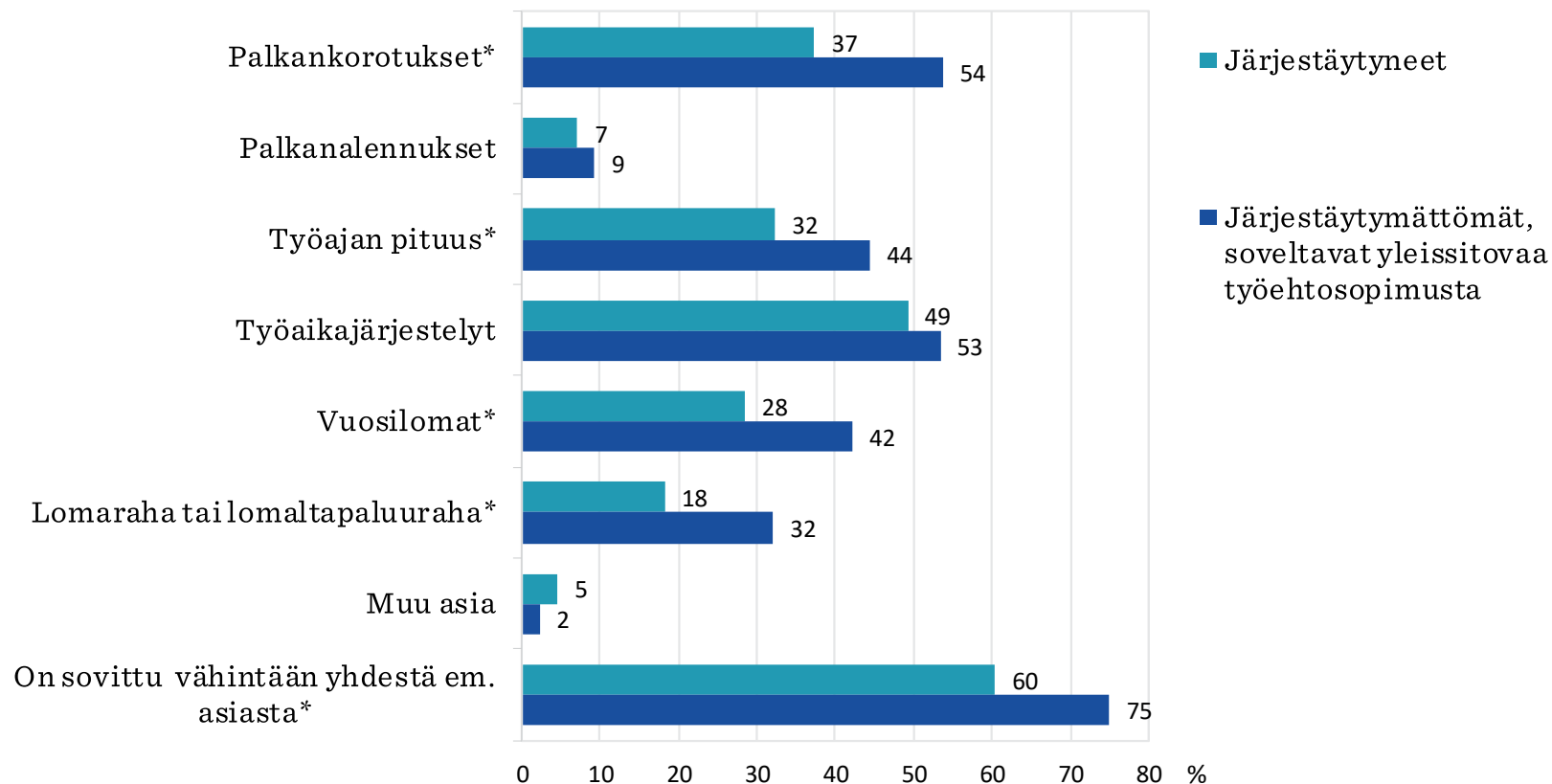
Henkilöstön valitsemien edustajien yleisyys eri kokoisissa yrityksissä

*Yrityksen henkilöstömäärän ja henkilöstöedustuksen välillä on tilastollinen yhteys.

Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

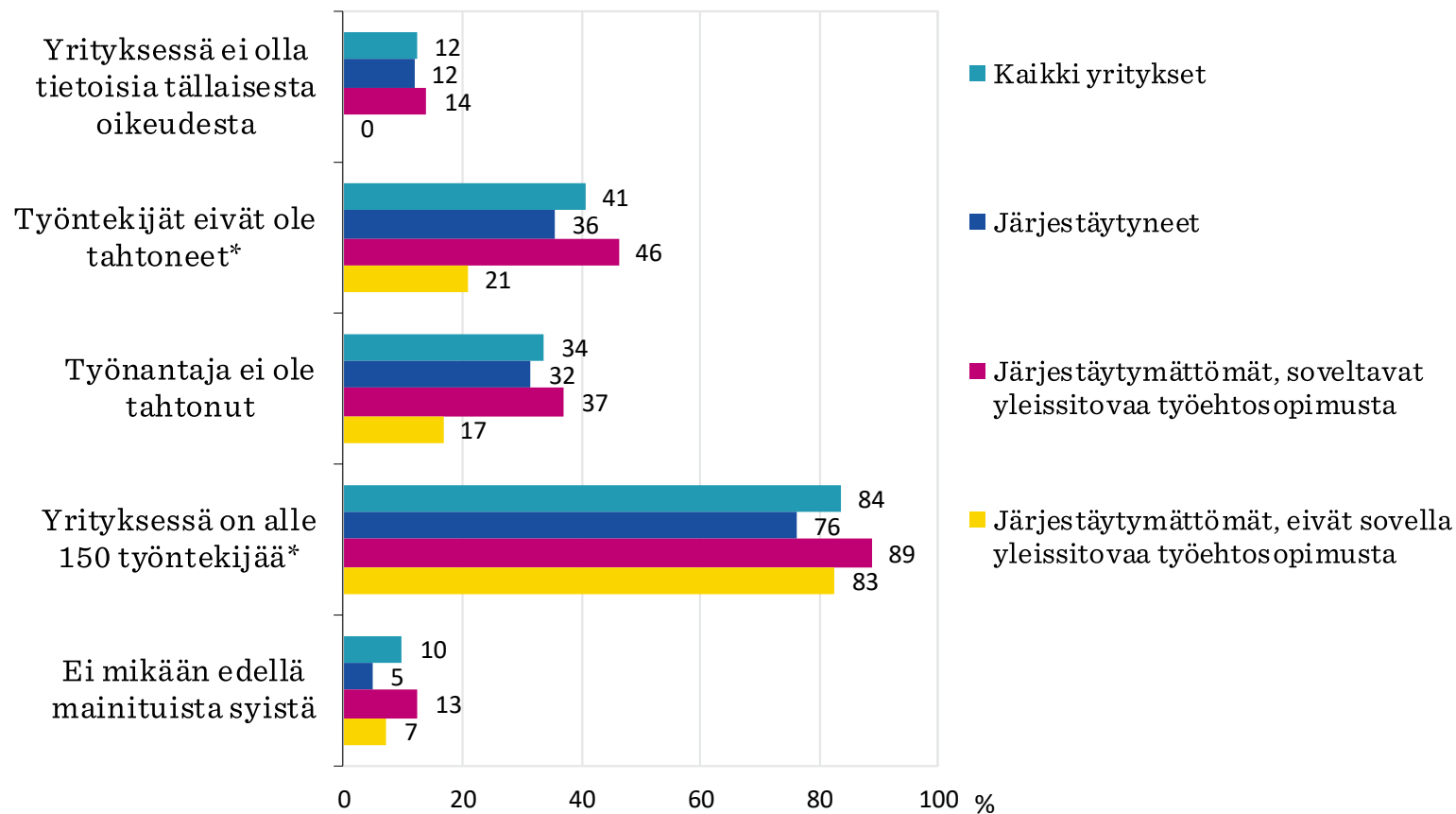
Yritykset, joissa on sovittu seuraavista työehtoihin liittyvistä asioista edeltävien 36 kuukauden aikana

*Yritystyyppiä ja sopimisen välillä on tilastollinen yhteys.

Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

Miksi yrityksessä ei ole järjestetty henkilöstön hallintoedustusta?

*Yritystyyppiin ja syyn välillä on tilastollinen yhteys.

Aineiston rajaus: yritykset, joissa ei ole järjestetty henkilöstön hallintoedustusta.

Lähde: Paikallinen sopiminen yrityksissä 2021

Henkilöstöllä on edustaja yrityksen hallinnossa joka viidennessä yrityksessä.

Yhteenveto

- **81 % yritystyönantajista haluaa neuvotella työehdoista ilman henkilöstön valitsemaa edustajaa joko suoraan henkilöstön tai yksittäisen työntekijän kanssa.**
- **Palkankorotuksista haluaa neuvotella paikallisesti 69 % yrityksistä, palkanalennuksista 53 % yrityksistä. Järjestäytyneiden ja järjestäytymättömien (yleissitova kenttä) yritysten välillä ei ole merkittäviä eroja neuvotteluhaluudessa.**
- **Palkankorotuksista ja työajan pituudesta sopiminen on järjestäytymättömissä yrityksissä(yleissitovaa työehtosopimusta soveltavat) yleisempää kuin järjestäytyneissä.**
- **Henkilöstöedustus vaihtelee yrityksen koon mukaan. 79 prosentissa vähintään 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä on henkilöstön valitsema edustaja. Alle 10 henkilön yrityksistä 10 prosentissa.**
- **Yleisin syy siihen, että henkilöstöllä ei ole edustajaa yrityksen hallinnossa on se, että yrityksen henkilöstömäärä on alle 150 henkilöä.**